

hollanderwijk **krant**

jaargang 46
nummer 5
december 2021

Buurtvereniging Hollanderwijk

INHOUD

REDACTIEKRABBEL.....	3
HERVATTING RAPEN, VOUWEN EN NIETEN VAN DE HOLLANDERWIJKKRANT.....	4
PREMIÈRE HUIZUM OP FILM.....	7
Wateroverlast en hittestress in Huizum-West.....	10
BERICHT VAN DE HUURDERSVERENIGING.....	13
Nieuws van de Vogelwerkgroep.....	15
NATUUR IN DE WIJK.....	18
Fietstation 058 op de Schrans bestaat al weer 5 jaar.....	22
OP BEZOEK BIJ DE WOONKAMER.....	25
Positief denken in coronatijd deel 2.....	27
PAP.....	29
DE “VERBORGEN” PLANTSOENPLANTEN.....	30
ZOEK DE 5 VERSCHILLEN.....	34
◆ Goede voornemens voor 2022 ◆.....	36
KYK IN 'E WYK.....	39
SPOORPRAAT - 12.....	41
DE GESCHIEDENIS VAN DE MODE IN DE TWINTIGSTE EEUW, DEEL 3.....	43
Oplossingen Zoek de 5 verschillen.....	45
CONTACTPERSONEN.....	47

Foto voorpagina door Baukje Terpstra

Colofon

De Hollanderwijkkrant is een uitgave van Buurtvereniging Hollanderwijk.

Nieuwe Hollanderdijk 63, 8932 ET Leeuwarden

Redactieadres: Nieuwe Hollanderdijk 9, 8932 ES, hollanderwijkkrant@gmail.com

Redactie: B. de Boer, A. Groenewoud, P. Pasveer, R. Swart.

Kopij inleveren bij het redactieadres: Nieuwe Hollanderdijk 9 (STIP).

Let hierbij op de kopijdatum voor het komende nummer: 19 januari 2022

Oplage: 720 exemplaren, verschijnt 5 maal per jaar

Layout: P. Pasveer, druk: STIP Stencilwerk

REDACTIEKRABBEL

We hebben weer een nieuwe wijkkrant in elkaar “gedraaid”. Het is no. 5, de laatste van 2021, met ook weer voor velen van jullie lezenswaardige onderwerpen. Hopelijk kan deze wijkkrant wat verlichting bieden in de donkere dagen voor Kerst. Maar stellig zullen de kerstboomlampjes en brandende kaarsen daar ook zeker aan bijdragen!

Na deze editie starten wij straks weer met een nieuwe jaargang, die uitnodigt om met 5 nummers leuke, bijzondere kopij te schrijven. We hopen dat dit nummer bijvoorbeeld in de kerstsfeer of bij de oliebollen, met plezier gelezen wordt.

Ten slotte attendeer ik jullie nog even op de artikelen, die tòch wel enige aandacht verdienen, zoals:

- Wateroverlast en Hittestress in de Hollanderwijk
- Goede voornemens in 2022

Namens de redactie fijne kerstdagen en alvast een voorspoedig 2022 gewenst.

Antoon Groenewoud

HERVATTING RAPEN, VOUWEN EN NIETEN VAN DE HOLLANDERWIJKKRANT

tekst Roel Swart, fotografie Harm van Houten

In de Hollanderwijkkrant van april 2020 schreven we het volgende: “Vijf keer per jaar wordt onder leiding van Gerda van Houten de Hollanderwijkkrant in elkaar gezet door een aantal enthousiaste vrijwilligers, de zogenaamde raap-, vouw- en nietploeg. Woensdagmiddag 12 februari 2020 werd de februari-editie bezorgklaar gemaakt. Vanwege de corona-crisis was dit voorlopig de laatste keer. Raper Roel maakte een foto-impressie”.

De daarop volgende 7 wijkkranten zijn door Paul Pasveer geheel belangeloos machinaal in elkaar gezet. 87 weken = 609 dagen = 14.616 uren later, op woensdag 13 oktober 2021, kwam de raap-, vouw-en nietploeg dankzij de versoepelingen van de coronamaatregelen, voor het eerst weer bijeen om de oktober-editie bezorgklaar te maken. Een impressie.

Activiteit: Rapen, vouwen en nieten van de Hollanderwijkkrant, jaargang 4, nummer 4, oktober 2021

Ciska Verschut

Alex Jellema en Liesbeth Langendijk

Uitvoering: de raap-, vouw- en nietploeg, bestaande uit Gerda van Houten, Alex Jellema, Liesbeth Langendijk, Agnes Rinsma, Tiete

Rinsma, Roel Swart en Ciska Verschut.

Plaats: Benedenzaal van het Hollanderhuuske in de Hollanderwijk in Leeuwarden.

Datum en tijd: Woensdagmiddag 13 oktober 2021 van 13.00 tot 16.00 uur.

Afwezig: Joke Bethlehem

Indeling werkvloer:

- Drie tafels in de lengte naast elkaar, vastgezet met blokken, waarachter de vellen in volgorde worden geraapt.
- Aan het hoofdeinde een tafel overdwars geplaatst, waar deze vellen worden gevouwen.
- In de hoek linksachter een tafel met daarop de nietmachine.

Agnes Rinsma

voor muzieklessen en meer

doedab

de Boer & Beukema

Muziekles in Huizum:

Keyboard/Piano, Orgel,
Viool en Kleuterviool

www.doedab.nl

enthousiast - gediplomeerd - ervaren

新亞酒家

Chinees Indisch Restaurant

SIN JAH

Schrans 105 - 8932 NC Leeuwarden

Telefoon (058) 2890990 - Fax: (058) 2880424

**Kleding
veranderen of
vermaken in
een nieuwe
LOOK**

www.safimodeatelier.nl
Mobiel: 0652629409

PREMIÈRE HUIZUM OP FILM

Beelden van dorp en wijk

door Roel Swart

Zondagmiddag 31 oktober j.l. vond in eetcafé De Basuin de première plaats van “Huizum op Film”, een compilatie van historische film- en videobeelden uit het filmarchief van en gepresenteerd door het Fries Film & Audio Archief (FFAA). “Huizum op Film” is doorlopend te zien in De Basuin en op het YouTube-kanaal van het F.F.A.A. Ruim 40 genodigden, waaronder een groot aantal familieleden van de filmmakers, woonden de première bij.

Hoe is “Huizum op Film ontstaan? In zijn welkomstwoord vertelde Syds Wiersma, coördinator van het Fries

Film- en Audioarchief, hoe “Huizum op Film” is ontstaan. In 2018 ging, eveneens in De Basuin, “Leeuwarden op film” in première. Bij enkele Huizumers ontstond toen het idee om iets vergelijkbaars te maken voor Huizum-dorp en de wijken Huizum-oost en- west: het Fries Film & Audio Archief dook in zijn schatkamers, en, hoewel er van Huizum beduidend minder historisch filmmateriaal beschikbaar is dan van de stad Leeuwarden, was er een mooie

De familieschommel in de speeltuin van Gerard Dou

selectie van aansprekende beelden mogelijk. Het aantal gevonden filmbeelden bleek toch nog voldoende voor 35 minuten. De totstandkoming is financieel mogelijk gemaakt door het wijkpanel Huizum-west.

De film. De beelden zijn door diverse filmmakers geschoten. De oudste fragmenten dateren van eind jaren 30. We zien opnames van zwemlessen in het vroegere openluchtbad aan de Badweg. Ook legden diverse filmmakers de Huizumer watertoren vanuit diverse hoeken vast. Aan de Borniastraat zien we op het

huidige MCL-terrein veel sport en spel. Verder passeren de Schrans, de Verlengde Schrans, de Huizumerlaan, het Potmarge-gebied met de Johannes de Doperkerk, de tuinderijen en het voormalige veilingterrein, Huizum Dorp en de Hollanderwijk de revue.

Gesprekken. Voor en na de première sprak ik met familieleden van de filmmakers, zoals met Klara Woldring-Steensma, dochter van Sjoerd Steensma (1910-1995). Hij was mede-eigenaar van Vruchtenconfijt Industrie Steensma en Desimo in Leeuwarden. Van hem zijn beelden te zien van de fabriek, die destijds was

M
GEVULDE
KOEK
4+1
GRATIS

D
WIT
TARWE
GROF
VOLKOREN
3 VOOR
5.99

W
FRIESE
KOFFIE
KOEK
2E
½ PRIJS

DAGAANBIEDINGEN

D
KOFFIE
MET
GEBAK
3.75

V
ZACHTE
BOLLEN
2E ZAK
½ PRIJS

Z
GEBAK
4+1
GRATIS

Bakkerij
SCHUURMANS
de lekkere verwenner

Schrans 145
8932 ND Leeuwarden
T: 058-2159002
info@bakkerijschuurmans.nl
www.bakkerijschuurmans.nl

gevestigd bij de Potmarge. Mevrouw Woldring: "We zijn blij dat het Filmarchief er wat mee heeft gedaan". Even later trof ik Eldert Meeter, oomzegger van Lodewijk Meeter sr., de succesvolle skûtsjeschipper uit de 50-er jaren. Op beelden, gemaakt door familieleden, zien we het Huzumer skûtsje "It Doarp Huzum" langskomen.

Tot slot trof ik Jildert Bekema, zoon van Oege Bekema, van wie onder meer opnames zijn te zien van een processie, geleid door Oege's achterneef, pater Douwe Bekema. Van Oege worden ook bijzondere

De helaas afgebroken watertoren bij de spoorwegovergang Zuiderplein

filmbeelden vertoond die hij begin jaren 50 in de speeltuin Gerard Dou in de wijk Huizum-west heeft gemaakt.

Ontmoeting na bijna 60 jaar. Tijdens het gesprek ontdekten Jildert en ik dat wij van 1960 tot 1963 op de Rijks HBS in Leeuwarden bij elkaar in de klas hebben gezeten! Een aangename verrassing, deze ontmoeting na bijna 60 jaar, aan het einde van een bijzonder geslaagde première van "Huizum op Film!"

Wateroverlast en hittestress in Huizum-West

Door Tom Sandijck

We weten het inmiddels allemaal: Het klimaat verandert. Het gaat harder en vaker regenen, het wordt heter en droger. Alle gemeenten in Nederland moeten zich voorbereiden op de klimaatverandering.

De gemeente Leeuwarden heeft daarom een inventarisatie gemaakt van de kwetsbare gebieden voor wat betreft wateroverlast en hittestress. In het rapport 'Klimaatactief

Leeuwarden' (januari 2021) is aangegeven waar de grootste overlast op het gebied van water en hitte wordt verwacht. Ook Huizum-West staat in het rapport. Twee kaartjes nemen we hierbij over uit het rapport: waar mogelijk wateroverlast kan ontstaan en welke gebieden in warme zomers (te) heet worden.

Manieren om dit te voorkomen zijn het planten van meer bomen, en het aanleggen van gescheiden riolering voor afvoer van hemelwater. Een ander belangrijk middel is 'operatie steenbreek': haal tegels en andere bestrating uit de tuin, zodat het regenwater in de bodem kan zakken en niet naar het riool hoeft te worden afgevoerd en plant bomen en struiken voor verkoeling en zuurstof.

In de buurt hebben we al een paar keer meegemaakt dat de straten blank kwamen te staan, ondanks de aparte riolering voor het regenwater. Dat was o.a. in 2004 en ook in de zomer van 2021. Bomen werken (behalve voor de opslag van CO₂) ook voor de aanmaak van zuurstof en zorgen voor verkoeling.

**Pedicurepraktijk
Marian Relleke**

*Voor een complete voetverzorging
Op afspraak ook bij u thuis.*

*Ingroeiende nagels, eelt, likdoorns,
schimmel (mycose) nagels,
afsluiting van behandeling met voetmassage.*

Lid Provoet.

Frans van Mierisstraat53
Leeuwarden
Tel: (058) 2136338
Mob: 06-22121339

ProVOET
Landelijke Organisatie voor de
Voetverzorging / Pedicure

Straten in de buurt die gevoelig zijn voor wateroverlast.

Plekken die 's zomers (te) heet kunnen worden: gebieden met veel bestrating en weinig bomen (het P&R terrein ten zuiden van het station) kleuren paars en rood. De koelere gebieden (parkje Simon de Vliegerstraat, met veel bomen) kleuren blauw.

^
*Bomen, struiken en heggen in de Hollanderstraat werken 's zomers verkoelend
(foto Pieter van den Berg)*

Wateroverlast in de zomer van 2021
v *Foto Janet Visser*

BERICHT VAN DE HUURDERSVERENIGING

Het gaat bijna beginnen.....

Woensdag 27 oktober was er een overleg met de Projectgroep rond de Verduurzaming van de monumentale woningen in onze wijk. Elkien, Bouwbedrijf Lont, Nieuw Elan, Baukje Terpstra en Marga Garms van de Huurdersvereniging waren hierbij aanwezig.

Tijdens deze vergadering gaf de firma Lont een presentatie van de verschillende aanpassingen die gedaan gaan worden en welke materialen men denkt te gebruiken.

Nog weer even globaal de activiteiten op een rij:

- Daken isoleren inclusief (deels) vervangen van de dakpannen. In ieder geval worden aan de voorzijde van de woningen, de monumentale kant, de dakpannen vernieuwd. Afhankelijk van de kwaliteit worden ook de pannen aan de achterzijde vervangen.
- Het glaswerk/de ramen worden vervangen door HR++. Er wordt niet meer gebruik gemaakt van voorzetramen. Ook de Velux dakramen worden vervangen.

- Schilderwerk buitenzijde.
- Groepenkast vervangen
- Daar waar nodig wanden behandelen tegen optrekkend vocht, dit geldt ook voor het vervangen van de vloer in de woonkamer. Vervangen douchevloeren daar waar sprake is van lekkage.

Elkien en Lont zitten nu in de fase van het aanvragen van de nodige vergunningen. Dit houdt in dat de afdeling Monumentenzorg van de Gemeente toestemming moet geven voor de aanpassingen en de te gebruiken materialen. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de expertise van Hus en Hiem.

Op 5 november was er een presentatie van de plannen en materialen in de Hollanderstraat 10 aan zowel de afdeling Monumentenzorg als Hus en Hiem. Tom Sandijck en Marga Garms waren hierbij aanwezig. Er werden kritische vragen gesteld en handige tips gegeven. Zeer informatief. Tot slot was er nog een

korte wandeling door de wijk en werd vooral veel aandacht aan de daken besteed.

Het gesprek verliep prettig en zowel Elkien als Lont stonden open voor de suggesties die werden gedaan.

Ander punt van aandacht zijn de vogels in onze wijk. We hebben de Vogelwerkgroep geïnformeerd over de plannen en hen vervolgens in contact gebracht met de firma Lont.

Omdat men voornemens is om vanaf **april 2022** te starten met de uitvoering heeft dit nog wel de nodige voeten in de aarde. Immers het broedseizoen is dan alweer

begonnen. We hopen ook hier op een productieve samenwerking.

Als Huurdersvereniging hadden we graag weer eens uitgebreid met u van gedachten gewisseld over alle plannen. Door Corona is dit helaas niet mogelijk. Elkien en Lont zijn wel van plan om in het eerste kwartaal van 2022 alle bewoners te informeren. Hopelijk kan dit tegen die tijd wel weer in levenden lijve.

Wij wensen iedereen fijne feestdagen en een gezond 2022.

Fokje Steen, Janet Visser, Baukje Terpstra en Marga Garms

Nieuws van de Vogelwerkgroep

Vogelavond wel/niet

Ieder jaar organiseert de Vogelwerkgroep een vogelavond in november. We doen dit nu al 10 jaar. Vorig jaar en ook dit jaar kan dat om wel bekende redenen niet doorgaan. Er is op dit moment geen enkele zekerheid wanneer de vogelavond wel georganiseerd kan worden. Zodra hier duidelijkheid over is zullen we jullie informeren.

Uitstapje van de vogelkinderen naar het Natuurmuseum Fryslân op 31 oktober 2021

Eindelijk konden we weer eens op stap met onze vogelkinderen! We hebben elkaar zolang niet gezien dat we ons hebben verbaasd hoe groot ze zijn geworden. Het is een hechte

groep, de meeste kinderen zijn al jaren lid van de vogelwerkgroep. Daarnaast is de groep gevarieerd, de jongste is 4 jaar en de oudste 16! Slechts 3 kinderen konden niet mee. We zijn met 10 kinderen en ieder had iemand van het thuisfront mee, op de fiets naar het museum gegaan. Daar wachtte José Vrakking op ons. Zij is met de kinderen aan de slag gegaan met acrylverf. Eerst oefenen en daarna op doek stadsvogels schilderen. De kinderen hebben hard gewerkt en met resultaat! Na deze workshop konden de kinderen nog genieten van de prachtige tentoonstelling: GIF, met veel levende spinnen, slangen etc. Na afloop konden ze de schilderijen mee naar huis nemen. Dit jaar geen

gezamenlijke afsluiting in het restaurant (gesloten). Dat doen we volgende keer weer.

Reacties van 2 van onze vogelkinderen

“Hallo, Ik ben Timothy Vlieg. Ik ben vier jaar. Wij gingen naar het museum en daar mocht ik verven. Dit vond ik heel leuk. Het werd een mooie vogel. Papa heeft mij geholpen. Toen ging ik spelen.”

“Ik ben Jesse Joël Vlieg samen met mijn vriend Simeon gingen we naar het museum.

Daar was een mevrouw die vertelde hoe we een vogel konden verven. We hebben eerst geverfd en toen gingen we nog in het museum. Ik vond dit wel gezellig.

De rechter vogel heb ik gemaakt. Papa vond het ook erg leuk om te verven.”

BROEDRESULTATEN 2021

In 2021 hadden mezen en huiszwaluwen een zwaar jaar. De hele maand april was erg koud, waardoor bomen en struiken later uitbotten. Minder insecten en rupsen voor de jonge mezen. We hebben gezien dat jonge koolmezen van enkele weken oud nog met kleine insecten werden gevoerd, terwijl ze dan eigenlijk dikke rupsen nodig hebben. We vreesden voor veel sterfte in de kastjes. Bij een inventarisatie in september bleek dan ook dat bij 2 kastjes de ouders de jongen hadden verlaten. Hoogstwaarschijnlijk verhongerd door voedselgebrek.

Uit 8 andere kastjes zijn wel jongen uitgevlogen. Hoeveel weten we niet, want we willen de mezen niet storen tijdens het broedseizoen. Wel weten we dat mezen van nature bij kou

minder eieren leggen, vaker 4 of 5 in plaats van 8 tot 10. In 1 kastje zaten pimpelmezen, in de 9 andere koolmezen.

Het aantal huiszwaluwen was dit jaar veel minder dan vorig jaar. Slechts 16 nesten bezet, vorig jaar waren het er 25. Door de kou waren de zwaluwen dit jaar veel later dan anders. Zo was er bij de familie Juckers dit jaar slechts 1 nestkom bezet (vorig jaar 4 !) en waren er pas halverwege juli voor het eerst jongen.

NIEUWE DAKEN OUDBOUW

Van de Huurdersvereniging vernamen we dat Elkien de daken van de

oudbouw wil vernieuwen (en isoleren). Dit kan grote gevolgen hebben voor de huismussen en gierzwaluwen die onder die daken broeden. Beide vogelsoorten zijn het jaar rond beschermd.

Van bouwbedrijf Lont, dat de werkzaamheden uitvoert, hebben we de plannen ter inzage gekregen. Op dit moment zijn we ons aan het beraden hoe we zullen reageren op de plannen. We hopen in overleg en mogelijk samenwerking met Elkien en Lont de dreigende verstoring en aantasting zo klein mogelijk te houden.

De vogelwerkgroep Hollanderwijk

NATUUR IN DE WIJK

Door Antoon Groenewoud

Als ik zie, wat er deze keer aan het papier toevertrouwd kan worden, dan zullen mogelijk 8 pagina's niet genoeg zijn... Dus beperken! Maar toch wel weer even over het "centrale plantsoen", en over dieren die nu slapen, egels-in-onze-tuin. Verder toch even bij de herfsttinten in onze wijk.

Grassen en meer

In het oktober-nummer dacht ik op een "gras-achtige" manier interessant te doen, door te schrijven dat in het plantsoen-Hollanderstraat Italiaans raaigras groeit. Nou mooi niet!

Als gevolg van overleg met medewerker-Nico van de gemeente, ging de botanisch deskundige, Gilberto Guizzato, op 29 september jl. al het groen in het plantsoen determineren! Nou dáár kwam wat naar voren, o.a. mijn foutieve naam van dat gras! Niet Italiaans-, maar Engels raaigras tiert daar welig. Bovendien vond hij zelfs nog twee andere grassoorten: straatgras en gestreepte witbol. (Even verder vermeld ik nog wat kenmerken van deze 3 grassen.)

Behalve deze grassoorten, trof Gilberto óók nog 17 andere planten aan! De namen en afbeeldingen die staan op de pagina's.... De meest

bijzondere is toch wel de Heermoes, een paardenstaartsoort. Heel jammer is natuurlijk, dat geen één van die gevonden planten de kans krijgt zich te ontwikkelen, want zodra ze hun gebladerde stelen omhoog "werken", worden ze met het gras weggemaaid! Jammer, maar dat neemt niet weg, dat plantenkenner Guizzato wel zeer gedegen bezig geweest is, misschien zelfs op de knieën!

Dus zelfs drie soorten gras daar midden in onze wijk.

Het straatgras is een algemeen voorkomende soort, dat veel op

Loodgietersbedrijf

NYEN
HUIS

Voor al uw

- sanitair
- gas- en waterleidingen
- alle lood-, zink- en mastiekwerken

Telefoon
058 2129636 - bgg 2135246
werkplaats: Mr. PJ Troelstraweg 159

sportvelden, in parken en andere veel-betreden-plaatsen wordt gebruikt. De blaadjes kunnen wel 25 cm lang worden.

Het andere gras, nl. het Engelse raaisgras kan wel tot 50 cm hoog groeien. In heel Europa is het geknipt voor weilanden en gazons. Het is wat donkerder groen dan de meeste soorten gras.

Het gestreepte witbol-gras is een type waar ik nog nooit van gehoord heb! En toch heel algemeen in Europa. Het is grijsgroen met behaarde randen. De plantjes worden 40 tot soms 100 cm hoog. Geschikt voor slechte hooilanden en in een mooi plantsoen in de Hollanderwijk, als deel van de natuur in onze buurt.

Egel-avonturen

Behalve in het W.C. de Groot-plantsoen, is een heel ander aspect van de biologie te beleven op veel kleinere oppervlakten. Namelijk in een paar tuintjes aan de Waling Dijkstrastraat! Want in juni 2020 werden we verrast, toen een vrouwtjes-egel in de schemering met 4 jonkies aan de wandel ging!! Ze hadden het hol onder een stapel takken in onze tuin verlaten. Tot aan dat prachtige moment is veel "stiekem" gegaan in ons tuintje. Als nachtdieren lukte dat natuurlijk erg goed.

Maar gelukkig konden we de stekelige dieren nog uitgebreid, met hun ongeveer 7000 stekels, waarnemen nadat we een looplamp in de tuin hadden opgehangen. We waren ervan overtuigd, dat het een vrouwtjes-egel was in onze tuin. Begin-juli 2021 was de looplamp geïnstalleerd en konden we vrij laat in de avonden, als het donker was geworden, de egel observeren. Er gebeurde eerst niet veel bijzonders, totdat er op 9 juli ineens een "vreemde" egel bij het hol op bezoek kwam! Het werd een confrontatie tussen de twee. Gelukkig werd het geen vechterij, maar de "indringer" kon door het vrouwtje rustig verdreven worden.

Later op die avond kwam het dier even terug. Na een half uurtje verdween het, via een gat in de afrastering, naar de tuin van de burens (het hoekhuis). Maar, tot onze grote verbazing ging "ons" vrouwtje dezelfde kant uit. Voorzichtig trokken we de conclusie, dat de "vreemde" egel bij de burens een nest kon hebben. In de ruim 4 weken die volgden, kwamen de egels regelmatig bij elkaar. We noemden het al een l.a.t.-relatie. Het was op 10 augustus dat we een interessant gedrag konden zien! Het paartje zat voor het hol en hij draaide een paar keer om haar heen. Toen gingen ze "neuzen", wat ons verraste. Zoals min of meer verwacht, probeerde het mannetje

zijn vriendin te dekken, maar daar had ze geen trek in! Vervolgens verliet het vrouwtje de plek en liep al schokkend achteruit (!) de tuin in, terwijl de vriend haar op minimale afstand volgde. Ze verdwenen onder de klimop, dus voor ons onzichtbaar helaas. Al met al een bijzondere ervaring met dit egel-paar, met een paringsritueel dat ik zelfs in de zoogdier-literatuur niet aantrof!

Daarna kwam er een periode dat er bijvoorbeeld een echte indringer verscheen, die op een felle wijze verjaagd werd. Het was af en toe echt gezellig, want menigmaal zagen we dat het paartje samen het egelvoer, dat ze elke avond kregen, consumeerden. Op 28 september

zitten ze weer samen te eten als er plotseling twee jonge egeltjes bij het hol verschijnen! Een nog vrij kleine, die wij de kleuter zijn gaan noemen, en een groter jong, de puber. Zo verliep tot op heden dit egelleven zonder problemen.

We hopen dat ze de aankomende winterslaap overleven. Hij bij de burens en zij in het hol onder een brede plank met een takkenhoop. En dat de twee zelfstandige jongen elders een slaapplek vinden. Waarschijnlijk óók in onze omgeving. Kortom, het was (en is) mooi te volgen.

Na het uitgebreide verslag over de egels (of stikelbargen) kan ik niet nalaten even stil te staan bij de herfst, die ook onze wijk veranderde. Grote delen van de straten waren prachtig goudgeel, reebruin en zelfs roodachtig gekleurd als gevolg van de afgevallen bladeren. De zwaluwen vertrokken naar zonniger oorden en overwinterende vogels gaan op zoek naar voedsel om toch de herfst en de winter door te komen. Dat alles was als natuur-in-de-wijk ook deze keer de aandacht waard.

Begin november 2021

KELLER
schilderwerken

Chris Keller

Uw schilder in de Hollanderwijk

Vraag vrijblijvend om een offerte!

Leeuwarderstraat 28
8932 GR Leeuwarden

chris.keller3@gmail.com
tel. 06 - 48557297

DE STATIONSKAPPER
LEEUWARDEN

STATIONSPLEIN 1
8911 AC LEEUWARDEN
TEL NR: 058-2128334

www.destationskapperleeuwarden.nl

Fietstation 058 op de Schrans bestaat al weer 5 jaar

Door Frank Roffel

Misschien herinnert de trouwe lezer(es) van de Hollanderwijkkrant zich nog wel dat uw reporter lang geleden eens neerstreek bij fietsverhuurbedrijf- en stalling Onder het Station. Toen dreigde al het voortbestaan van de fietswinkel in gevaar te komen, want de NS, eigenaar van veel fietshandels op stations, was andere dingen van plan.

Toenmalig uitbater van de stalling, Gerard de Vries sprak met mij over rechtszaken die gevoerd moesten worden om er gunstig uit te komen, maar uiteindelijk was de zaak duidelijk: Gerard en zijn companen moesten er weg. Dat is dus ook gebeurd, maar al vrij snel vond hij een nieuwe locatie, waar hij zijn zaak Fietstation 058 vestigde. Die zaak bestaat dit jaar al weer 5 jaar, een reden om weer eens te praten met Gerard en het personeel op de foto te

zetten. Hieronder vind je het verslag van mijn digitale interview.

1) Hoe is dat geschil met de NS destijds afgelopen?

We hebben na ettelijke vergaderingen en drie rechtszaken eindelijk een schikking kunnen treffen. Verder wil ik er niet zoveel over kwijt, we zijn blij dat het gegaan is zoals het gegaan is.

2) Heb je lang moeten zoeken naar een nieuwe locatie voor je nieuwe bedrijf?

Vreemd genoeg niet, het was net of had het zo moeten zijn. IK wilde, omdat ik al 30 jaar werkzaam als rijwielstalling medewerker/eigenaar

op het station blijven en zo wist ik direct om welk pand het ging toen dit in verhuur kwam. Na contact met de verhuurder kwamen we vrij snel tot een overeenkomst. Dat het pand op de Schrans oorspronkelijk als fietswinkel is gebouwd, daar kwam ik pas later achter en is iets wat ik heel leuk vind en waardevol. Ik kwam er achter nadat de laatste hand aan de renovatie van de gevel werd volbracht. De oorspronkelijke tegelsjablonen boven de bovenste ramen waren tijdens de brand in 2012 verwoest, maar zijn weer in ere hersteld.

3) Hoeveel mensen werken in de zaak?

We hebben 3 man personeel, mijn vrouw werkt bijna fulltime mee, terwijl ze ook nog een parttimebaan als drogiste in Joure heeft. Soms moeten we met z'n allen aan de bak en staan we dus met 5 man in de winkel.

4) Hoe is het jullie de afgelopen 5 jaar vergaan?

Het is bijna elk jaar een beetje uitgebreid, dus kan ik zeker zeggen dat het goed gegaan is. We hebben het personeel uitgebreid en de werkzaamheden zijn gelukkig ook steeds toegenomen. Al met al ben ik er zeer tevreden over.

5) Jullie hebben er onlangs een

DHZ
HOYTE V D WAL
Leeuwarden Verlengde Schrans 34 - Tel 2127631
werkelijk alles!
Dealer van Koopmans verven • Klompen • Carboleum en tuinbeitsen • Elektro installatiemateriaal • PVC afvoermateriaal • IJzerwaren, hangen sluitwerk • Dakbedekking en -reparatiepasta's • Hout • Koperen leidingen en fittingen • Tuingeveerdenschappen • Ladders en trappen (Altrex)

nieuwe werkruimte bij gehuurd. Scheelt dat veel?

We hadden-uit die tijd in de rijwielstalling-huurfietsen en die hadden we ondergebracht in een opslag op industrieterrein “De Zwette”. Het grote nadeel hiervan was dat we steeds in het hoogseizoen op en neer moesten rijden wat veel tijd kostte. Gelukkig kwam het pand naast onze winkel vrij en konden we daar onze huurfietsen kwijt. We hoeven nu niet meer heen en weer te rijden en dat scheelt ons veel tijd en is heel bevorderlijk voor de verhuur. Het scheelt ons ook een beetje ruimte in de winkel omdat we daar geen fietsen meer klaar hoeven te zetten. We snappen alleen nu al niet meer hoe

we dat toen voor elkaar hebben gekregen.

6) Wat loopt het hardst bij jullie, de elektrische fietsen of toch de gewone bikes?

Je merkt langzaam dat de focus zich verplaatst naar elektrische fietsen. Al blijven er nog genoeg mensen die de “gewone” fiets nog willen. Helaas hebben we nog steeds te maken met leveringsproblemen bij de fabrieken, wat het voor ons allemaal wat ingewikkelder maakt om de klant de fiets van zijn of haar keuze te leveren. Elke tijd heeft zo zijn uitdagingen en dat zal wel zo blijven.

Praktijk voor bekkenfysiotherapie

Bekken puls

Bekkenfysiotherapie, goed plan!

Klachten in het gebied van lage rug en bekken, buik en bekkenbodem? De bekkenfysiotherapeuten Ina Elving, Wilma Veenstra en Naomi Sirag kunnen u helpen met advies en behandeling.

Meer informatie kunt u vinden op onze website: www.bekkenpuls.nl

Vrijblijvend spreekuur op donderdag tussen 17 en 18 uur. Aanmelden kan telefonisch of via de mail info@bekkenpuls.nl

*Hoofdlocatie: Bekkenpuls | Wijnhorsterstraat 196 | 8932 EZ Leeuwarden |
06-36046497*

OP BEZOEK BIJ DE WOONKAMER

Ontmoetingsplek voor wijkbewoners van Huizum-West

door Frank Roffel

Toen ik een poosje geleden voor het eerst hoorde van een nieuw cultureel project, de Wilde Wijk, was ik direct geïnteresseerd. Het bood o.a. een ontmoetingsplek voor artiesten en muzikanten, iets wat mij als liedjesschrijver bovenmatig interesseert.

Ik ontmoette Froukje Draaijer, de centrale kracht binnen dit project voor het eerst toen ik met mijn vriend Melle Kleisma op een taxi stond te wachten. We spraken direct af dat ik mee zou werken aan de Wilde Wijk. Vorige week ontmoette ik haar weer tijdens de presentatie van de film over Huizum in de Basuin en toen vertelde ze me dat mijn vriend Melle op zou treden in de Woonkamer, een ontmoetingsplek voor mensen die naar verbinding met de medemens zoeken. Van Melle hoorde ik dat hij op zou treden als lid van the Crazy Brains, een muzikaal duo met Rob van Hintum als zanger/gitarist en Melle op slag- en sologitaar. Voordat ik over dit optreden zal berichten, eerst wat meer over de Woonkamer.

Toen ik op 5 november de ruimte van de Woonkamer aan de Wijnhorster-

straat betrad, was het al gezellig in de hoek waar de bezoekers zaten. Medewerkers Carla en Robert schonken ijverig koffie en ik keek eens goed om me heen en herkende niemand. Maar ik heb zowel met Robert als Carla gesproken en al snel werd me duidelijk dat ik ook met dit project uit de voeten kan. Een aantal bezoekers kwam uit de woonlagen boven de Woonkam en had praat aan elkaar. De Woonkamer is een van de projecten van de stichting Solidair Friesland, van huis uit een Katholieke stichting, nu mede ondersteund door PKN Fryslân en de Arme kant van Friesland. Zij willen dat vooral kwetsbaren geholpen worden met allerlei initiatieven. De dragers van deze organisatie kunnen slecht tegen onrechtvaardigheid en onrecht, zoals armoede en eenzaamheid. De inloop van project de Woonkamer is er voor iedereen en elke vrijdagochtend is er koffie en thee en gezelligheid met af en toe een wandeling, een etentje of muziek. De Woonkamer is gehuisvest pal naast de fysiotherapiepraktijk SPECTRUM. Er zijn plannen om te verhuizen, maar waarheen is nog niet bekend, maar in ieder geval naar een plek in Huizum.

Toen kwamen de twee mannen van

the Crazy Brains binnen. Melle is mijn muzikale partner en Rob is bevriend met Melle met wie hij al jaren speelt. Deze band bestaat nu uit twee muzikanten en dat was ook in het begin -we schrijven 2002- het aantal medewerkers. Zanger /gitarist Rob van Hintum werkte toen samen met dichter Jouke Hylkema uit Bolsward die de teksten en gedichten schreef, waarop Rob muziek maakte. In 2005 werd muziek gemaakt onder de naam Crazy Brains Connection. Melle speelde ook in die band, die uit 4 muzikanten bestond en werkte samen met twee muzikanten met wie hij in een eerder stadium van zijn muzikale carrière had gespeeld. Deze band heeft cd's en een videoclip uitgegeven en treedt nog steeds op. Tevens zijn er nog cd's beschikbaar. Na 2008 werden ook teksten geschreven door dichters Bauke van der Heide en Anno Galema. Melle en Rob waren de belangrijkste

componisten van de band. Rob heeft een mooie donkere en diepe stem en dat geeft veel kleur aan de zang. Daarnaast begeleidde hij zichzelf tijdens het zingen van de Friestalige nummers. Melle speelde op zijn akoestische gitaar slag en soleerde hoorbaar fraai als lead-gitarist. Het kostte de mannen weinig moeite om sfeer te creëren. Er zat veel melancholie in de songs, met af en toe wat vrolijker materiaal. De ongeveer 10 belangstellenden luisterden mee en hadden er duidelijk schik in. De heren werden na afloop verrast met een tegoedbon en de ochtend was snel voorbij en voor eenieder geslaagd. Dank voor de organisatie en de muzikanten!

P.s.: the Crazy Brains zijn te boeken op telefoonnummer 06-57710798.

Positief denken in coronatijd deel 2

door Roel Swart

Februari 2021. In de Hollanderwijk-krant van februari schreef ik in mijn column "Positief denken in coronatijd" onder meer het volgende:

"Soms val ik in deze coronatijd ten prooi aan depressieve gevoelens. Ik voel me dan compleet machteloos. We mogen helemaal niks meer! Er is geen pest meer aan! Genieten van mijn pensioen? Ammehoela! Al mijn vrijwilligerswerk ligt stil! Niks kan en mag meer! Ik kan niet naar de bieb en naar de boekhandel, alle restaurants zijn gesloten en de sportschool is dicht. Uit lamelijkheid ga ik steeds later naar bed en kom ik er pas tussen 11 uur en 12 uur 's ochtends uit".

"Op andere momenten voel ik me stukken beter, en heb ik gewoon zin in het leven. Want, ondanks mijn depressiegevoeligheid, wandel ik veel, ga ik op bezoek bij of krijg ik bezoek van familie en vrienden en vriendinnen, en onderhoud ik mijn sociale contacten ook via de telefoon, WhatsApp, Facebook en Messenger".

"Wanneer de ellende achter de rug is, mag wat mij betreft een aantal dingen blijven, zoals de vrijheid die er is ontstaan door de anderhalve-

meter-regel: het levert mij meer ruimte op. We staan en zitten niet zoals voorheen te dicht op elkaar. En last but not least: de meeste hygiëne-maatregelen mogen als het aan mij ligt, eveneens blijven".

December 2021. We zijn inmiddels bijna een jaar verder. In de tussenliggende periode is veel gebeurd, variërend van stap-voor-stap versoepelen van de coronamaatregelen tot vrijwel geen beperkingen in de zomer.

In deze post-coronatijd val ik niet of nauwelijks meer ten prooi aan depressieve gevoelens, ik voel me niet langer machteloos. We mogen weer heel veel dingen. Het begint allemaal steeds leuker te worden. Genieten van mijn pensioen? Yes! Het overgrote deel van mijn vrijwilligerswerk heb ik inmiddels hervat. Ik kan weer naar de bieb en naar de boekhandel, de meeste restaurants zijn weer, zij het beperkt, geopend, en ook de sportschool is weer toegankelijk. Het geeft me positieve energie, en doordat ik aan het eind van de dag lekker moe ben, ga ik steeds vroeger naar bed en sta ik, heerlijk uitgeslapen, rond de klok van 8 uur, half 9 's ochtends op".

**U vist zeker niet achter
het net bij:
Huizumer Zeebanket**

**Ruysdaelstraat 2
8932 EJ Leeuwarden**

Tel. 06-83892742

Openingstijden:

Wo. & Do. 11 tot 18.30 uur

Vrijdag 10 tot 18.30 uur

Zaterdag 11 tot 17.30 uur

Boodschap. Toen na de versoepelingen per 25 september de grootste ellende achter de rug leek, de anderhalve meter naar de achtergrond verdween, er weer naar hartenlust geschud werd met handen en er weer hartstochtelijk werd omhelsd en geknuffeld, kwam daar op 26 november de boodschap van premier Rutte en minister De Jonge dat op zondag 28 november de avond-lockdown in ging.

Storm van protest. Een storm van protest brak los, maar uiteindelijk legde vrijwel iedereen zich neer bij het vervelende nieuws. En zeg nou zelf: het coronavirus met al zijn varianten heeft geen enkele boodschap aan protesten en klaagzangen: het doet gewoon, zonder aanzien des persoons, zijn werk. Jammer, maar laten we er met elkaar voor zorgen dat we dit venijnige virus het werken onmogelijk maken. Ik heb daar, ondanks alle misère, alle vertrouwen in!

Bestravingsbedrijf

**Jeroen
Koehoorn**

Ringlastins 23
8925 GK LEEUWARDEN
T: 06-558 835 50
E: Jeroenkoehoorn@live.nl

**Tevens het juiste adres voor:
Tuinaanleg, Grondwerk
Riolering, Walbeschoeiing
(Mini-) kraanverhuur**

PAP

Oh, wat lust ik toch graag pap,
van je hap, hap, hap
pap door het keeltje
zo naar de maag.

Rijstepap, gortepap, moutpap,
al die soorten smaken meer dan goed,
't stroomt soepel door mijn bloed
en prikkelt mijn gemoed.

Lekkere klonten, vette stroop, dikke brei
dit alles maakt me blij, blij, blij,
't Slabbetje om,
de pan op tafel,
lepel gereed
'Super' is de kreet
die wij allen slaken
en ik ook.

Pap als tussendoortje
of als kers op de taart
't is maar hoe het gaat,
maar de klok staat even stil
op dit moment van verfijnd genot!

Frank Roffel-voorjaar 2020

DE “VERBORGEN” PLANTSOENPLANTEN

door Antoon Groenewoud

In “Natuur in de Wijk” besteedde ik aandacht aan drie daar voorkomende grassoorten, maar liet toen achterwege een beschrijving van de 17 gedetermineerde planten te geven. Dat wil ik hieronder doen, met op de volgende pagina de afbeeldingen van de plantsoen-planten.

1. Heermoes

Soort van de paardenstaartfamilie. Van alle onderstaande planten de enige zonder bladeren. Maximale hoogte 70 cm. Bloeit in aren in april en mei Algemeen in Europa. Op graslanden en langs spoorwegen.

2. Fluitenkruid

Heel bekend, overblijvend kruid. Vooral in bermen en bosranden. Bloei april tot en met juni en maximaal 150 cm hoog. Algemeen in Europa.

3. Grote weegbree

Dit plantje wordt 5-30 cm hoog. Te vinden in weilanden en langs wegen. Bloeit van juni tot half oktober.

4. Kruijpende boterbloem

Een mooie plant die algemeen in Europa voorkomt. Liggend komt deze zo'n 3-4 cm omhoog. De gele bloemen, botergeel, vertonen

zich van mei tot augustus. Op akkers en graslanden te vinden.

5. Pinksterbloem

Wie kent hem niet!! Bloeiend van april tot eind juni. De bloemen steken zeker 30-40 cm in de lucht. Vrij algemeen in Europa op weiden hooilanden en langs waterkanten. “Plukbloem”.

6. Gewoon nagelkruid

Waar? In vochtrijke bossen en bosranden. Tiert ook welig bij schaduwrijke heggen, b.v. plantsoen-Hollanderwijk! Tot wel 60 cm hoog bloeit deze van mei tot in september. Bijna in heel Europa.

7. Gewoon biggenkruid

Wordt vaak 40 cm hoog met een bloeiperiode van mei tot zelfs in oktober. Te vinden in vrijwel heel Europa op akkers en langs wegen. Het is zgn. warmteminnend. (af en toe toedekken?)

8. Scherpe boterbloem

Deze plant voelt zich goed in hooien weilanden in heel Europa. Bloeitijd mei tot september bij een hoogte van 40 cm tot 1 meter. Om koeien meer melk te laten geven werden vroeger de uiers met geplette boterbloemen ingewreven....

9. Gewone hoornbloem

Deze komt uit een familie van 8 soorten en zijn overblijvende planten. Licht behaard met witte bloemen, algemeen voorkomend op open plaatsen en veelal langs spoorwegen. (In het fries dus Spoorblom.) Wordt tot 45 cm hoog en draagt bloemen van april tot in augustus.

10. Smalle weegbree

Op weilanden, wegranden en dijken, een overblijvende soort. Met 230 soorten algemeen in Europa. Ze halen een hoogte van 40 cm en bloeien in de vorm van aren in mei tot eind september.

11. Duizendblad

Net als fluitenkruid óverbekend in ons land en heel Europa. Aromatisch geurend op graslanden, in bermen en op bouwlanden. Komt tot 40-50 cm hoog met bloemen van juni tot oktober. Duizend blaadjes?

12. Paardenbloem

Kleurt de weilanden prachtig geel van april tot in juli en de tweede bloei van augustus tot oktober. Op voedselrijk grasland, in bermen en akkers zeer algemeen in Europa. Grote bladeren als "snoepgoed" voor konijnen en cavia's!

13. Zevenblad

't Meest bekend als onkruid!
Groeit in schaduw. Hoogte 60-90 cm. Bloei in juni tot augustus.

14. Robertskruid

Dit bloeit van mei tot in oktober en lekker ruikend. In de schaduw van heggen(!), bos en wegbermen. Wordt 30-50 cm hoog. Vrijwel in heel Europa aan te treffen.

15. Gewone brunel

Is een lipbloemige soort. Het wordt ook "bijenkorfje" genoemd. Overall in Europa in graslanden, bermen en langs water.

16. Maarts viooltje

Geen onbekende onder en bij onze heggen. Deze viooltjes ruiken aangenaam. In bloei in maart en april. Het blijft heel bescheiden bij de grond: 5-15 cm. In Europa op beperkt deel bloeiend van maart tot begin mei.

17. Madeliefje

Eén van de vele eetbare planten: als "sla" lekker. Bijna in heel Europa veel voorkomend. Ook bij ons in weilanden, parken en plantsoenen. De natuur houdt ook dit plantje laag bij de bodem, nl 5-10 cm. Bloeirecord? Bijna het hele jaar door! Zelfs in het plantsoen lukt soms de bloei.

9

12

15

10

13

16

11

14

17

ZOEK DE 5 VERSCHILLEN

◆ Goede voornemens voor 2022 ◆

HELPEN BIJ:

◆
OUD PAPIER
OPHALEN

◆
WIJKKRANT
VOUWEN EN NIETEN

◆
WIJKKRANTEN
BEZORGEN

◆
DE KINDERCLUB

Een paar uurtjes *PER JAAR*
met de burens iets leuks en nuttigs doen!

**Bent u slecht ter been of mindervalide?
Laat u halen en brengen in de MAX
Mobiël voor uw boodschappen bij
de JUMBO Van Loonstraat Leeuwarden**

om een ritje te reserveren...

Bel 06-48 264 203

bij geen gehoor:
058 - 280 30 30

Bereikbaar op werkdagen tussen 09.00 en 12.00 uur

De JUMBO haal- en breng service is beschikbaar op
maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur

JUMBO

JUMBO Supermarkten
Van Loonstraat 112
8932 AV Leeuwarden

nieuw
Elan
huurdersplatform

Wij zijn de belangenbehartiger van ruim 10.000 huurders in Friesland.

Wij komen op voor jouw belangen zodat jij fijn en onbezorgd kunt wonen.

Wil je weten wat wij voor jou kunnen betekenen neem dan contact met ons op!

Huurdersplatform Nieuw Elan
Zuidergrachtswal 3
8933 AD Leeuwarden

058 215 9119
info@nieuw-elan.nl
www.nieuw-elan.nl

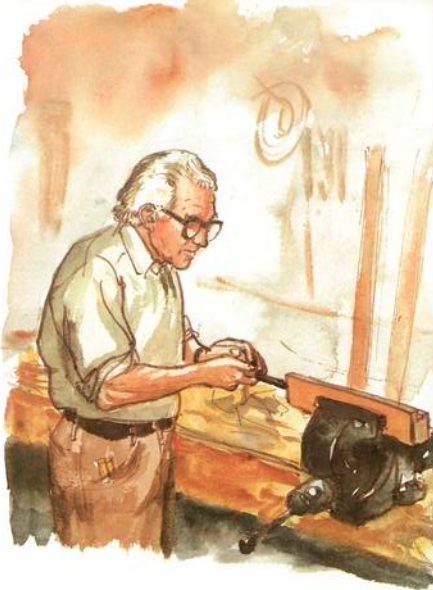
Nou meensen, daar sit ik dan in myn “monumentale” woaning in de beskermde wyk! Vóór sien ik teugen húzen an en achter oek. Ik sit hier weer te tiepen, want de redaksie wil toch un stukje van mij in de wykkrant hewwe. Se sège, andus blijft dy soa dun. Wat mut ik dur dan insette? Dat ut buten regent en dat nou in november de straten vollège met bladden? Dat alles kletsnat is? Dat je op straat gien kop sien? Skriewe, dat dur alleen un kletsnatte kat rondloopt? Nou goed dan!

Maar oek, dat ik forige week bij de D.A.- drogist in de Skrâns ston en ineens un bejaarde en bebaarde man my sei: “Ik loof dat ik jou ken van de Ferdinand Bolskoal”. Nou, ik sei toen maar: “Dat suu kenne”. “Ja, jou hiete toch Durk, of suks so wat?” Toen must ik wel sège dat ik Jurjen hiet. We hadden wel te gare in de fyfde en sesde klas sitten bij meester Dunant. Uteindelijk kwam de herkenning op gang. Frits Houtman dus, en hij woant as weduwenaar in de ... Hollanderwyk! Meensen, toen was ut ys-bij-boven-

nul gauw broken. Ik sei dan oek: “Frits, as't sin hest, kom dan morgen un bakje koffie bij oans drinken, dan kenne we wat fedder prate”.

Prima, dik in odder. Dat was dus forige week soa as ik al skreef. Om kwat-over-tien ging de bel: Frits Houtman. (jum snappe natuurluk wel, dat ik hem al stiekum slimsloeg fraagd hadde, wat foor werk hij deen had, want ik wil stomme graag un oud-ambachts-wrotter uitfrage). Al gauw saten wu an'e koffie-met-un-plak kruudkoek. Toen ik hem fraagd had, wat over sich zelf te furtellen, kwamen sien lippen niet meer op mekaar!

Hij sei dat ie in Warga geboren is en dat ie nou 76 jaar is. In 1968 trouwde hij met Irene de Jong. “En hoe ging ut met jouw opleiding?”, vroeg ik. “Na de lagere skoalen in Warga en Groningen (waar we heen verhuusden toen ik 10 was), hew ik vanaf 1958 un opleiding folgd voor timmerman. Dat leek my prachtig. Jurjen”, sei Frits, “ik fon ut geweldig!” Op syn achttiende kwam hij an ut werk bij un timmerfabriek in Groningen. “Daar bin ik 2 jaar bleven, langer niet, want ut was faak één-toanig werk, soa as serieproductie”, furtelde hij. Frits, met un toepaslukke achternaam, kon daarna an ut werk komme bij een klein timmerbedryf in Assen. “Toen was ut dik foor mekaar,

*Frits druk bezig!
(tekening: F.J. Weijs)*

precies wat ik sogd!", sei die met glinsterende ogen.

"Wat waren de werkzaamheden, Frits?" Dur folgde un heule opsomming, soa as onderhoud bij de klanten thús, skuurkes bouwe, kosienen furnieuwe en die in de werkplaats make. Oek solders isolere en tuunhekjes make en anbrenge. Nou en dan ander timmerwerk, hee. De meensen waren faak furbaasd over oanze faardigheid, fooral as wu un trap-met-draaiing maakten. Wu hadden oek prima gereedschap, soa as wel 8 soorten skaven, un holskaaf, of un hoornblokskaaf, en 11 ferskillende

sagen". En fansels machines. Ondertussen furkering en trouwd, 3 kienders en un leuk huus in Assen. Tot 2010 bin ik daar an ut werk bleven, mèt genoeg. Un fijne baas en geweldige kollega's".

"Bin jum daar toen hangen bleven?", vroeg ik. "Wij wel, maar oanze kynders niet. Twee naar Rotterdam en één naar Tilburg", liet hij, toch wat mistroastig wete. "In 2015 lieten we Assen achter oans en furtrokken naar Luwadden! Myn frouw wú graag naar de Hollanderwyk, want daar woane twee susters van haar, snapst? Nou, dat was prima en gesellug, tot dat Irene siek wudde en in 2018 overleden is!"

Ik toande begrip en sei dat ik ut hadstikke rot foor hem vond. Hij het ut nog adug naar 't sin, maar wel allenug! Na nog wat koffie, hew ik hem bedankt en sterkte wenst. Toen sette hij af naar huus.

Dit was ut dan weer. Goeie, Jurjen G.

SPOORPRAAT - 12

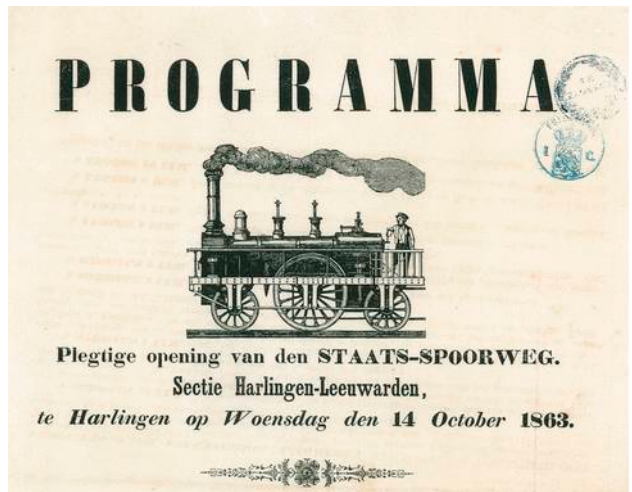
door Antoon Groenewoud

“Hoera, hoera!!”

De feesttrein was vanuit Leeuwarden met 2 stoomlocomotieven op 14 oktober 1863 in Harlingen aangekomen. Behalve dat het een belangrijke verbinding vormde tussen de havenstad en Leeuwarden, de Friese hoofdstad, was het in feite het eerste onderdeel van een plan, dat al 5 jaar eerder “op tafel” lag. Toen ontstond het “ideaal”: Een Noordzee-Oostzee-Economie. Een handelslijn van Londen via Harlingen en Leeuwarden naar Groningen en via Bremen naar Hamburg! Er waren toen ook nog optimisten, die een verbinding met Sint-Petersburg zagen zitten!

Maar hoe dan ook, Leeuwarden-Harlingen was inmiddels op 14 oktober 1863 gerealiseerd! Dat het gebeuren een feestdag in Harlingen werd, was

vanzelfsprekend. Het hele programma van die dag was in de Harlinger Courant prachtig afgedrukt. Het heette een “Plechtige opening van de Staats Spoorwegen”. Dat de burgemeester P. Adama Zijlstra met het gezelschap, bestaande uit autoriteiten en genodigden en het gevolg van de burgemeester naar het stadhuis wandelden, begeleid door het Schutterijkorps, schreef ik al in aflevering 11. Maar wat was de bedoeling van het Gemeentebestuur

daar in het stadhuis? Ook daar werden ze verwelkomd en dat het de Gemeente behaagde, ter gelegenheid van de “Opening van de Staats Spoorwegen”, eenieder deel te laten nemen aan een “déjeuner”, een uitgebreide lunch. Maar ook vanwege de feesttrein, waren er ’s morgens vanaf 10.00 uur “Volksvermakelikheden”! Zoals mastklimmen, boegsprietlopen enz. waarbij mooie prijzen waren te winnen. Dit evenement werd opgeluisterd door muziek van “Tuin de Nederlanden” uit Amsterdam. Dan weer terug naar het stadhuis, waar het grote aantal gasten stellig voldaan, verzocht werd rustig het stadhuis te verlaten en na

aankomst op het spoorwegterrein, met de feesttrein naar Leeuwarden terug te gaan. Nadat de trein was vertrokken, was er een gekostumeerde hardrijderij-oppaarden. Toen het wat donkerder werd, om 19.00 uur, werd de feestverlichting aan het stadhuis en andere gebouwen ontstoken.

Omstreeks 20.00 uur volgde een “optogt-met-fakkellicht met het Schutterijkorps voorop”. Na een groot concert in de “Harmonie”, werd het feest afgesloten met een groots vuurwerk vanaf 22.00 uur op de Noorderhaven.

Autorijschool De Frosk

- Gedegen, persoonlijke opleiding.
- Praktijklessen in wagens met versnelling en automaat.
- Theorieles klassikaal, individueel of thuisstudie.
- Autorijschool De Frosk bestaat al sinds 1978.

Faalangst, ADHD, autisme, schakel en automaat

Annelies Dijkstra
Ereprijs 76
8935 JK LEEUWARDEN
(058) 288 49 59

Thilda de Haan
Vincent van Goghstraat 5
8932 LD LEEUWARDEN
(058) 2160183

www.defrosk.nl

info@defrosk.nl

DE GESCHIEDENIS VAN DE MODE IN DE TWINTIGSTE EEUW, DEEL 3

Door Frank Roffel

In deel 2 van deze serie lazen we over de gewoonte in de negentiende eeuw en daarvoor om zelfs de enkels van de respectable dames te bedekken met zoveel mogelijk stof, hetgeen een koningin uit Spanje deed verzuchten dat dergelijke dames geen benen hadden. Nu gaan we het hebben over mode en geslacht. In de twintigste eeuw gaan vrouwen voor het eerst mannenkleding dragen. In het straatbeeld was deze kleding al vaak te zien bij vrouwen, hetgeen in de negentiende eeuw alleen nog maar schandalen zou hebben veroorzaakt. Vrouwen hebben in deze eeuw veel kledingstukken aan, die normaliter alleen maar door mannen gedragen worden. Dat geldt trouwens ook voor werkzaamheden die tot voor kort alleen nog maar door mannen verricht werden. En het gekke is dat mannen in de regel nog steeds geen rokken dragen. Bepaalde ontwerpers hebben wel rokken ontworpen, maar een rok dragen lijkt voor mannen nog lang niet weggelegd. Mannen dragen tegenwoordig wel heel lang haar, zoals er vrouwen zijn die hun haar kort tot ultra-kort dragen, maar concluderend moeten we stellen dat de verschillen tussen mannen en

vrouwen nog lang niet verdwenen zijn. En de mode drijft op die spanning, die tegelijkertijd haar de mogelijkheid schenkt om het mode beeld te veranderen.

Charles Frederic Worth en het begin van de haute couture

Tot halverwege de 19-de eeuw werd er handmatig kleding gemaakt. De kleermakers maakten voor de mannen de mode en naaisters en modistes maakten mode voor de vrouwen. Elk kledingstuk werd naar de mogelijkheden en beperkingen van de dragers van de mode gemaakt. Elke vrouw in die tijd kon naaien en zo in de behoefte van haar gezin voorzien, of het nu om nieuw te maken kleren ging of al gebruikte kleding te repareren. Voor armere mensen waren zulke vaardigheden van levensbelang, want zij konden het zich nauwelijks veroorloven kleding te kopen. De confectie kwam aan het eind van de 18 de eeuw op met geprefabriceerde capes, jassen en andere kledingstukken die niet exact hoefden te passen. De welgestelde dames uit de burgerlijke klasse konden nu half-afgewerkte kledingstukken kopen en deze thuis afmaken. Daarmee bespaarden ze zich de moeite van het knippen en

Elisabeth de Caraman-Chimay, gravin Greffuhle in een avondjurk van het huis Worth, 1886

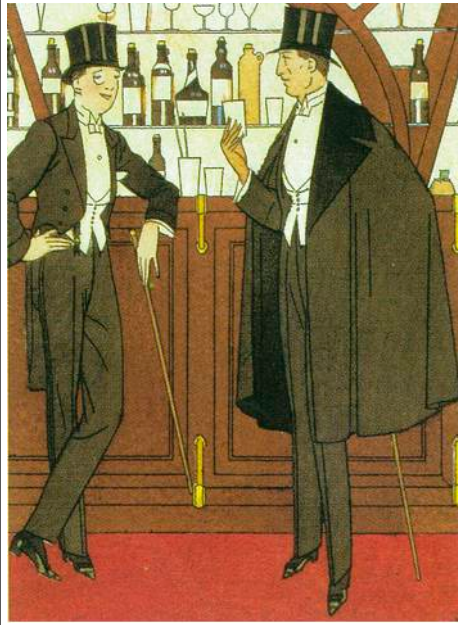
*Door op geraffineerde wijze de spiegel erbij te betrekken, lukte het de Franse fotograaf Nadar de rijkversierde sleep en de voorkant van de robe vast te leggen. De avondrobe van zwart-zilver velours was geheel volgens de laatste mode met ivoorkleurige leliebloesems en vergulde parels op de sleep afgezet. De grote kraag kon in allerlei variaties worden gedrapeerd, zodat aan de jurk steeds een nieuwe vorm kon worden gegeven. De jurk is een ontwerp van Jean Philipp Worth, een zoon van Worth. De draagster, Madame de Caraman-Chimay, inspireerde de schrijver Marcel Proust tot de figuur van gravin de Guermantes in zijn roman *A la recherche du temps perdu*, die in de jaren 1913-1927 ontstond.*

konden ze de rok of blouse zelf hier en daar aanpassen.

Halverwege de 19de eeuw riep de Engelse couturier Charles Frederick Worth in Parijs de haute couture in het leven en veranderde de mode daarmee fundamenteel. Hij naaide geen kleding volgens de wensen van zijn klanten, maar ontwierp afzonderlijke collecties die hij aan dames uit de betere maatschappelijke kringen presenteerde. Zij kozen bij Worth een stof uit, waarvan de kwaliteit en het patroon precies bij de

snit pasten. Als uitgesproken individualist bracht Worth zijn visie op schoonheid en elegantie in de praktijk en daarmee slaagde hij erin van de kleermaker een couturier en van de ambachtsman een kunstenaar te maken. Hij naaide geen kleren meer, maar maakte mode; hij kleeedde koninginnen en vorstinnen, actrices en rijke burgervrouwen. Zijn smaak werd de maatstaf van de smaak van het goede gezelschap en zijn ontwerpen bleven tot in de jaren '20 toonaangevend voor de haute couture; ze hadden ook later nog een

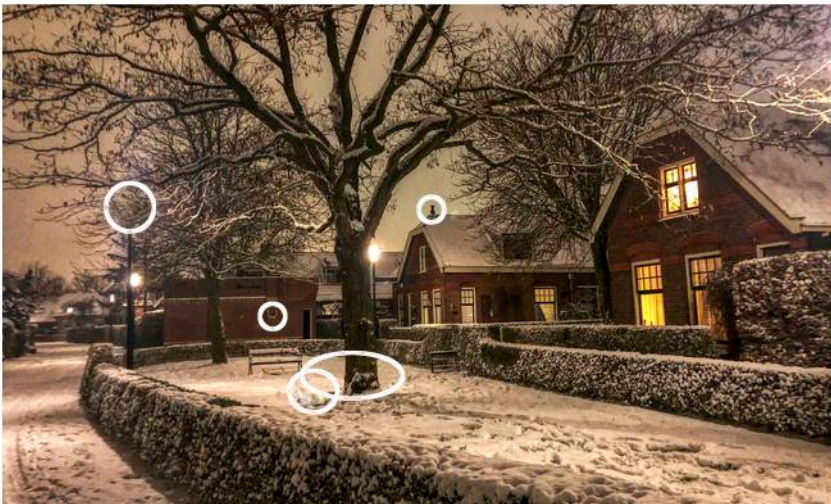
'De zwarte cape', Gazette du Bon Ton, 1913

Twee elegant geklede heren staan ontspannen bij het aperitief tegen de bar geleund. Boven het conventionele avondkostuum, compleet met het hemd van een rokkostuum, vlinderstrik, hoge hoed, stok en lakschoenen, draagt de figuur rechts een zwarte cape met brede revers.

blijvende invloed op jonge modeontwerpers.

Volgende keer aandacht voor de hoed (deel 4)

Oplossingen Zoek de 5 verschillen, pag. 34

Bouw Trend Leeuwarden

- *Renovatie*
- *Innovatie*
- *Interieurbouw*
- *Nieuwbouw*
- *Aan- en verbouw*
- *Serres*
- *Bouwbegeleiding*

**Pôllepaed 8,
058-2667629**

**9083 AA Snakkerburen
06-53817156**

Iedere week in het Hollanderhuuske

maandag
20.00 - 23.00 Klaverjasclub

dinsdag
20.30 - 22.30 Hobbyclub

woensdag
15.00 - 16.00 Kinderclub

donderdag
20.00 - 23.30 Biljartclub 2

vrijdag
20.00 - 23.30 Biljartclub 1

DEADLINE

HOLLANDERWIJKKRANT:

19 januari

OUD PAPIER

Maandag 17 januari

Maandag 14 februari

Maandag 14 maart

CONTACTPERSONEN

't Hollanderhuuske

Nieuwe Hollanderdijk 63, 2139687

Bestuur

Wietse Rinsma, voorzitter

Nieuwe Hollanderdijk 61, 06-41968754

Doeke Brouwer, penningmeester

Emmakade 227 06-43755311

(vacant), secretaris

Emiel van der Laag, klusjesman

Beheer huuske/coördinatie bar/sleutel

Harm en Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Biljartclub 1 (vrijdag)

Age van der Meer 2127036

Biljartclub 2 (donderdag)

Gosse van Houten

Hollanderstraat 20 06-15121417

Bingo-commissie

Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Kinderclub

Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Klaverjasclub

Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Ouderenactiviteit

Liesbeth Langendijk

Hollanderdijk 62 2125909

Oud papier inzameling

Vacant (tijdelijk Gerda van Houten)

Hobbyclub

Gerda van Houten

Nieuwe Hollanderdijk 49, 2126272

Vogelwerkgroep

Antoon Groenewoud

Waling Dijkstrastraat 5, 2165771

Redactie Hollanderwijkkrant

Paul Pasveer

Nieuwe Hollanderdijk 9, 2130823

Huudersvereniging Hollanderwijk

Baukje Terpstra

Nieuwe Hollanderdijk 6 06-53531366

Marga Garms

Van Harenstraat 16 06-52635432

Fokje Steen

Janet Visser

Wijkagent

Aksel van der Honing

0900-8844

Kom je gezellig
bij ons
spelen?

pardoes
gastouderopvang

Gastouderopvang Pardoes, biedt opvang aan kinderen tussen 0 en 12 jaar oud. Voor meer info: lusannewoltjer@versatel.nl of bel: 058-2139272/ 06-38436366 • LRK nummer: 614859311. Of bezoek de site: <http://gastouder.lusannewoltjer.nl>

Happy New Year!
2022

NIEUWJAARSBORREL
Zaterdag 8 januari

in het Hollanderhuuske

Met een hapje en een drankje

Vanaf 19.00 uur

Namens het bestuur hopen wij
u allen te mogen begroeten.

Wij wensen u
fijne Kerstdagen
en een voorspoedig
2022

**Afhankelijk van de dan
geldende corona-regels!**

Printen
kopiëren
drukwerk

PAUL PASVEER
Nieuwe Hollanderdijk 9
8932 ES Leeuwarden
telefoon 058 2130823
mail info@stipwerk.nl
web www.stipwerk.nl

